

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

M.A. First Year (2022-23)

पालि

Annual Pattern Syllabus

w.e.f. June 2022
Academic Year 2022-23

Syllabus Committee Member

Dr. Sarika V. Kedar (Member)

Dr. Balaji M. Gavhale (Member)

Dr. Govind Shile (Member)

Dr. Buwa S.R. (Member)

Prof. Bansode G.S. (Member)

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड
विषय :- पालि

पदवी अभ्यासक्रम :- वार्षिक परिक्षा पध्दती

एम.ए. प्रथम वर्ष — जून २०२२ पासून लागू (W.e.f. June 2022)

वर्ष Year	अभ्यास पत्रिका Paper No.	अभ्यासपत्रिकेचे नाव Name of the Paper	एकूण गुण Total Marks	श्रेयांक Credits
I Year	I	पालि भाषा साहित्य परिचय	100	04
	II	जातककथा व धम्मपद	100	04
	III	निकाय साहित्य	100	04
	IV	पालि साहित्य दर्शन	100	04
	Total			400

Paper NO. 1st
पालि भाषा साहित्य परिचय
(वार्षिक परीक्षा १०० गुण गुणांची आहे)

Unit. I

पालि भाषेचा उदय व विकास

— पालि शब्दाची उत्पत्ती, भारतीय भाषेच्या विकासात पालिचे स्थान, पालि भाषेविषयी विद्वानांची विविध मते

Unit. II

पालि विज्ञान

— वर्ण विज्ञान, शब्द विज्ञान, वाक्य विज्ञान

Unit III

क्रांतीकारी बुध्द

— तथागत बुध्द जीवन चरित्र

Unit IV

पालि तिपिटक साहित्य परिचय

— विनयपिटक ग्रंथ परिचय, सुत्तपिटक ग्रंथ परिचय, अभिधम्मपिटक ग्रंथ परिचय

Unit V

पालि अनुपिटक साहित्य परिचय

— नेत्तिपकरण, पेटकोपदेस, मिलिन्दपञ्चो, विसुध्दिमग्गो, वंस साहित्य

Books for References:

१. Pali Grammar Part- 2 in Dr. Babasaheb Ambedkar Speeches & Writing
Vol. 16 Published by Govt. of Maharashtra. Translated by Goutam Shinde
२. पाली महाव्याकरण — भन्ते जगदिश कश्यप, मोतीलाल बनारसीदास, नवी दिल्ली.
३. Pali Grammar – By Ed. Mullar Publisher, New Bharatiya Book Corporation,
Shop No. 18, Delhi.
५. पालि भाषेची ओळख (पाली व्याकरण), डॉ. बालाजी गव्हाळे, कनिष्क प्रकाशन,
कोल्हापुर
६. पालि साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास, डॉ. बालाजी गव्हाळे, शौर्य प्रकाशन, लातूर
७. पाली महाव्याकरण, भदन्त जगदिश कश्यप, मोतीलाल बनारसीदास, नवी दिल्ली.
८. पाली व्याकरण, डॉ. प्रभा अग्रवाल, हिंदी प्रकाशन कंद्दे, सीतापूर रोड, लखनऊ,
उत्तरप्रदेश.
९. पाली प्रवेश, तुंगार, ग. वा., पालीपाठ संस्था, मुंबई.

१०. पाली व्याकरण, डॉ. शेषेराव मेश्राम
११. पाली व्याकरण, डॉ. विमल किर्ती, प्रगतीवादी प्रकाशन, नागपूर.
१२. ३१ दिन में आवश्यक पाली, डॉ. भदन्त आनंद कौशल्यायन, बुध्द भूमी प्रकाशन, नागपुर.

Paper N0. 2nd

जातककथा व धम्मपद

Unit-1

सुत्तपिटक साहित्य परिचय

— दीघनिकाय, मज्झिमनिकाय, संयुत्तनिकाय, अंगुत्तरनिकाय, खुद्दकनिकाय

Unit – II

जातककथा भाग १

— मतकभत्तजातक, बकजातक, वानरिन्दजातक, कुटवाणिजजातक

Unit – III

जातककथा भाग २

— उलुकजातक, सुंसुमारजातक, सिलविमंसनजातक, ससजातक

Unit- IV

धम्मपद भाग १

— यमकवग्गो, अप्पमादवग्गो, चित्तवग्गो, पुप्फवग्गो

Unit- V

धम्मपद भाग २

— बालवग्गो, पण्डितवग्गो, अरहन्तवग्गो, सहस्सवग्गो

Books for References:

1. A History of Pali Literature – By B. C. Law, Indica Books Publication, Varanasi, India.
२. पाली साहित्य का इतिहास — भरतसिंह उपाध्याय, मोतीलाल बनारसीदास, नवी दिल्ली.
३. पाली भाषा और साहित्य — इंद्रचंद्र शास्त्री, हिंदी माध्यम कार्यान्वय निदेशालय, दिल्ली विश्वविद्यालय, दरियागंज, नवी दिल्ली — २, १९८७.
४. पाली साहित्य का इतिहास — राहुल सांस्कृत्यायन, उत्तरप्रदेश, हिंदी संस्थान, लखनऊ, १९६३.
५. पाली साहित्य का इतिहास — डॉ. रामकिशोर सिंह, विनोद पुस्तक मंदिर, आग्रा — ०२, १९८३.
७. पाली साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास — डॉ. बालाजी गव्हाळे, शौर्य प्रकाशन, कपिलनगर, लातूर, ४१३५१२, २०१३.
8. A History of Pali Literature – Willem Geigar, Publisher- Kegan Paul Trench Trubbur Co.Ltd., London.

९. पाली साहित्याचा इतिहास – श्री. गणेश तगारे, कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
१०. जातक अट्टकथापालि
११. धम्मपद अट्टकथापालि
१२. धम्मपदपालि – भदन्त जगदिश कश्यप, नालंदा महाविहार, बिहार
१३. बौध्द संस्कृती, महापंडित राहुल सांकृत्यायन, आनंद प्रकाशन, औरंगाबाद

Paper No. 3rd

निकाय साहित्य

Unit – I

सामञ्जससुत्तपालि,

(दीघनिकाय भाग,१. सीलखन्धक,२)

– सामञ्जससुत्तातील आशय, अनुवाद, भाषाशैली, सारांश

Unit – II

सब्बासवसुत्तपालि, (मज्झिमनिकाय भाग,१. मुलपण्णासक,२)

– मुलपण्णासक, सब्बासवसुत्तातील आशय, अनुवाद, भाषाशैली, सारांश

Unit – III

चक्कवत्तिसुत्तपालि, (दीघनिकायपालि)

– सुत्तातील आशय, अनुवाद, भाषाशैली, सारांश

Unit - IV

कालामसुत्तपालि, (अंगुत्तरनिकायपालि)

– केसमुत्तिसुत्त, सुत्तातील आशय, अनुवाद, भाषाशैली, सारांश

Unit - V

आधुनिक बौद्ध विचारवंत

– अनागारिक धम्मपाल, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, धर्मानंद कोसंबी

Books for References:

१. दीघनिकायपालि, नालंदा महाविहार, बिहार

२. दीघनिकाय (हिन्दी) अनु. राहुल सांस्कृत्यायन,

३. दीघनिकाय (मराठी) अनु. वसंत धावरे, सुगावा प्रकाशन, पुणे

४. Bhikshu J. Kashyap : *DĪghanikĀya*, Vol. II, Nalanda Ed. Nalanda, 1958.

५. Pali Language & Literature – By B. C. Law, New Delhi

६. पालि साहित्य का इतिहास, भरतसिंह उपाध्याय, मोतीलाल बनारसीदास, नवी दिल्ली.

७. पालि साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास, डॉ. बालाजी गव्हाळे, शौर्य प्रकाशन, कपिलनगर, लातूर – ४१३ ५१२, २०१३.

९. A History of Pali Literature, Willem Geigar, Publisher- Kegan Paul Trench Trubbur Co.Ltd., London.

१०. पालि साहित्याचा इतिहास, श्री. गणेश तगारे, कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, पुणे.

११. मज्झिमनिकायपालि, नालंदा महाविहार, बिहार.

१२. मज्झिमनिकाय हिन्दी, अनु. राहुल सांस्कृत्यायन.

१३. Bhikshu J. Kashyap, *Majjhimanikāya*, Vol. I &II, Nalanda Edition, 1958.
१४. अंगुत्तरनिकायपालि, कालामसुत्त, भिक्खु जगदिश कश्यप, नवनालंदा महाविहार, बिहार
१५. संयुत्तनिकायपालि, भिक्खु धम्मरक्खित, नवनालंदा महाविहार, बिहार
१६. अंगुत्तरनिकाय, मराठी अनु., मा.श. मोरे, भाग—४
१७. संयुत्तनिकाय भाग दुसरा, हिंदी अनु. भिक्खु जगदिश कश्यप, भिक्षू धम्मरक्खित, महाबोधीसभा सारनाथ बनारस, १९५४
१८. बौद्ध संस्कृती, महापंडित राहुल सांकृत्यायन, आनंद प्रकाशन, औरंगाबाद
१९. दीघनिकाय (मराठी) अनु. डॉ. विमलकिर्ती, लष्करीबाग, नागपुर
२०. मज्झिमनिकाय (मराठी) अनु. डॉ. विमलकिर्ती, लष्करीबाग, नागपुर

Paper No. 4th

पालि साहित्य दर्शन

Unit-I

बौद्ध तत्त्वज्ञान

— चार आर्यसत्य, अष्टांगिक मार्ग, प्रतीत्य समुत्पाद, चार ब्रम्हविहार, पारमिता

Unit- II

बौद्ध कला

— चित्रकला, शिल्पकला, स्थापत्यकला, मुर्तीकला

Unit- III

वंस साहित्य

— महावंस, दाठावंस, बुध्दवंस, सासनवंस

Unit- IV

मिलिन्दप्रश्न

— मिलिन्दपञ्चो ग्रंथाचा आशय, बाहयकथा परिचय, लक्षणप्रश्न परिचय, वितत्तिच्छेदनप्रश्न परिचय, मेण्डकप्रश्न परिचय, अनुमानप्रश्न परिचय, उपमाकथाप्रश्न परिचय

Unit- V

बौद्ध विद्यापीठ

— नालंदा, तक्षशीला, विक्रमशीला, वल्लभी

Books for References:

1. Bhikshu J. Kashyap (Ed.), *Khuddakpath*, Nalanda Edition, Nalanda, 1956.
2. खुद्दकनिकायपालि, नालंदा महाविहार, बिहार
3. सुत्तनिपातपालि, हिन्दी अनु. धर्मरक्षित,
4. धम्मपदपालि, भदन्त जगदिश कश्यप, नालंदा महाविहार, बिहार
5. उदानपालि, नालंदा महाविहार, बिहार
6. बौद्धकला, मा. शं. मोरे, कौशल्य प्रकाशन, औरंगाबाद
7. बौद्ध संस्कृती, महापंडित राहुल सांकृत्यायन, आनंद प्रकाशन, औरंगाबाद
8. बौद्ध शिक्षण पध्दती, मा. शं. मोरे, कौशल्य प्रकाशन, औरंगाबाद
9. मिलिन्दपञ्चो पालि
10. पालि साहित्य का इतिहास, भरतसिंह उपाध्याय, मोतीलाल बनारसीदास, नवी दिल्ली.
11. पालि साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास, डॉ. बालाजी गव्हाळे, शौर्य प्रकाशन, कपिलनगर, लातूर, ४१३ ५१२, २०१३.

१२. A History of Pali Literature, Willem Geigar, Publisher- Kegan Paul Trench
Trubbur Co.Ltd., London.

१३. पालि साहित्याचा इतिहास, श्री. गणेश तगारे, कॉन्टीनेन्टल प्रकाशन, पुणे.